

	Beslutsdatum	Paragraf	Sida
Kommunfullmäktige	2006-01-30	28	73
	2006-11-27	225	512
Kommunstyrelsen	2006-11-13	206	500
Arbets- och personalutskottet	2006-10-30	211	456

Barn- och utbildningsnämnden, socialnämnden, ekonomikontoret

06.27

008

jankf32

Motion om "Arvikamodellen – Kommunal upphandling av livsmedel till småkök". Något för Luleå kommun?

Dan Ankarholm, för Norrbottens sjukvårdsparti, anför följande i motion 2006-01-13.

Inom Luleå kommun främst i de norra byarna har vi de senaste åren fått uppleva butiknedläggelser. De butiker som finns kvar kämpar mot ekonomiska realiteter som framöver kan innebära att vi snart inte har några byabutiker kvar. NSD uppmärksammade "Arvikamodellen" i en artikel den 13 januari 2006.

Beskrivning av "Arvikamodellen"

I Arvika kommun tillämpades under 2002 en ny metod för upphandling av livsmedel. Syftet var att få en kostnadseffektiv livsmedelshantering i kommunen och samtidigt tillgodose småkökens behov. Kommunen identifierade två olika typer av kök med olika behov:

Storköken tillagar många portioner per dag. Dom har snabb omsättning på råvaror, goda lagringsmöjligheter och god tillgänglighet för stora fordon. Storköken har behov av livsmedel i storförpackning.

Småköken tillagar få portioner per dag, oftast färre än 30. Ett småkök har oftast få lagringsutrymmen. Dom har behov av små konsumentförpackningar och leveranser 1-2 gånger/vecka. Exempel på småkök i Arvika är daghem, fritidshem och gruppboende för äldre.

	Beslutsdatum	Paragraf	Sida
Kommunfullmäktige	2006-01-30	28	74
	2006-11-27	225	513
Kommunstyrelsen	2006-11-13	206	501
Arbets- och personalutskottet	2006-10-30	211	457

jankf32b

Upphandlingen genomfördes enligt LOU. För leverantörer till småkök ställdes enklare krav än för leverantörer till storkök. Upphandlingen resulterade i att sex detaljhandlare tecknade avtal med kommunen och idag levererar de livsmedel till småköken.

En jurist specialiserad på upphandlingsrättsliga frågor har utsetts att granska Arvikas förfrågningsunderlag från 2002. Enligt denne finns inga principiella hinder att dela upp en förfrågan i leveranser till storkök och småkök samt att för dessa två leveranstyper tillämpa olika villkor.

Med hänvisning till ovanstående yrkar undertecknad

att Luleå kommun undersöker möjligheterna att införa "Arvikamodellen" eller en variant på denna vid upphandling av livsmedel.

Kommunfullmäktige beslutar att

- remittera motionen till kommunstyrelsen.

BARN- OCH UTBILDNINGSNÄMNDENS OCH SOCIALNÄMNDENS GEMENSAMMA YTTRANDE

Måltidsproduktionen i socialnämndens verksamheter

I socialnämndens verksamheter inryms måltidsproduktionen i samverkansavtalet med NLL/kostservice Sunderby sjukhus. Avtalet reglerar kylid matsystem inkluderat transporter och kompletterande livsmedelsinköp. De måltider som tillagas idag i exempelvis äldreboenden har reducerats till frukostar och mellanmål. Inköpen till dessa måltider görs hos större grossister genom centrala inköpsavtal. Småkök enligt "Arvikamodellen" förekommer i socialnämndens verksamheter i viss utsträckning företrädesvis i de centrala delarna av Luleå kommun inom Verksamhetsområde funktionshindrade. "Arvikamodellen" som upphandlings metod av livsmedel till småkök är således inte realiserbart inom socialnämndens verksamheter eftersom det inte har någon påverkan på butiker i glesbygd.

	Beslutsdatum	Paragraf	Sida
Kommunfullmäktige	2006-11-27	225	514
Kommunstyrelsen	2006-11-13	206	502
Arbets- och personalutskottet	2006-10-30	211	458

jankf32c

I socialnämndens äldrestrategi finns planeringen för att möta äldre människors önskan att bo kvar hemma. Det ställer krav på både samhälls- och kommersiell service anpassad till äldres behov. Att få hem dagligvaror är grundläggande och ett problem både i tätort och glesbygd. Färdiglagad mat levereras i dag av socialförvaltningen i en portions förpackningar till dem som beställt det. Utvecklingen går mot att livsmedelsbutikerna har större sortiment av färdiglagat och till bra pris. Det kommer på sikt att ersätta socialförvaltningens matleveranser.

Förskola och skola

I Luleå kommun finns inom barn- och utbildningsnämnden ett trettio kök i förskolan som kan betecknas som små kök. Ett tiotal av dem är belägna i kommunens byar. Några av förskolorna har sin måltidsverksamhet samordnad med närliggande skola, vilket innebär att dessa kök producerar ett större antal portioner än de trettio som anges som gränsen för "små kök". I några av de byar som har förskola finns också lokala livsmedelsbutiker, men inte i alla.

Sedan 2006-01-01 ställer livsmedelslagen samma krav på behandling av livsmedel för så kallade små kök som för storkök. Detta innebär t ex att leverantören skall kunna tillgodose obruten kyl- och frys-kedja vid leverans fram till förskolan, i vissa fall separat lagring etc. De lokala handlarnas möjlighet till godkända transporter fram till förskolorna är därför en nödvändig förutsättning för att kunna genomföra lokal upphandling.

Kan dessa kvalitetskrav tillgodoses till samma kostnad som idag, finns inget att invända mot att livsmedlen upphandlas från lokala leverantörer. Varje handlares förutsättningar måste dock prövas från fall till fall.

Förekomsten av service i form av närbutiker i byarna ger i ett vidare samhällsperspektiv många vinster för den lokala befolkningen och bidrar därmed till möjligheterna till fortsatt utveckling av kommunens landsbygdsdelar.

	Beslutsdatum	Paragraf	Sida
Kommunfullmäktige	2006-11-27	225	515
Kommunstyrelsen	2006-11-13	206	503
Arbets- och personalutskottet	2006-10-30	211	459

jankf32d

Slutsatser

Barn- och utbildningsnämnden kan förvisso påverka butikernas existens i glesbygd i den mån det bedrivs verksamheter som producerar mat, om inköpen kan göras kostnadseffektivt, samt enligt gällande miljökrav för hantering av livsmedel.

Socialnämnden bedriver dock inte verksamheter med småkök i glesbygd och kan därvidlag inte påverka butikernas överlevnad ur den aspekten. Det skulle dock ha goda synergieffekter om lokal upphandling inom barn- och utbildningsnämndens verksamhetsområde var möjligt, då det skulle bidra till att trygga butikernas existens som i förlängningen skulle öka de äldres möjlighet att få bo kvar hemma.

Barn- och utbildningsnämnden och socialnämnden föreslår kommunfullmäktige besluta att

- tillmötesgå motionens förslag om att införa "Arvikamodellen" eller en variant på denna vid upphandling av livsmedel genom att uppdra till kommunens inköpsavdelning att undersöka möjliga lösningar till avtal om upphandling med lokala butiker som tar hänsyn till miljökraven för livsmedelshantering och en för förvaltningarna oförändrad kostnadsbild.

EKONOMIKONTORETS YTTRANDE

Ekonomikontorets inköpsavdelning lämnar, efter beredning av ärendet, följande förslag till yttrande.

På uppdrag av barn- och utbildningsförvaltningen, socialförvaltningen och NLL har inköpsavdelningen 2006-06-30 avslutat en upphandling av livsmedel. De verksamhetskrav exempelvis miljökrav, leveransvillkor etc. man ställer i en sådan upphandling är en sak som bestäms av barn- och utbildningsförvaltningen och socialförvaltningen. Inköpsavdelningens roll är att handlägga de kommersiella och administrativa frågorna och brukarna/användarna ansvarar för kravspecifikationen för den vara/tjänst som upphandlas.

	Beslutsdatum	Paragraf	Sida
Kommunfullmäktige	2006-11-27	225	516
Kommunstyrelsen	2006-11-13	206	504
Arbets- och personalutskottet	2006-10-30	211	460

jankf32e

Inköpsavdelningen bevakar även att krav som ställs uppfyller de grundläggande gemensamhetsrättsliga principer som ska efterlevas vid all upphandling. Dessa är principerna om icke-diskriminering, likabehandling, transparens (öppenhet och förutsebarhet), proportionalitet och ömsesidigt erkännande.

Ekonomikontorets inköpsavdelning föreslår att barn- och utbildningsförvaltningen och socialförvaltningen i kommande upphandling av livsmedel (när nuvarande avtal upphört att gälla) utreder vilka verksamhetskrav ex. miljökrav, leveransvillkor etc. som ska ställas. Nämnderna kan därefter besluta vilka omprioriteringar som krävs för att täcka eventuella merkostnader inom den resursram som kommunfullmäktige ställt till förfogande.

Kommunstyrelsens arbets- och personalutskott föreslår kommunstyrelsen rekommendera kommunfullmäktige besluta att

- bifalla motionen.

Camilla Hansen, Maria Salmgren, Margaretha Lindbäck, Annika Eriksson, Ylva Strutz och Börje Löow yrkar bifall till motionen.

Kommunstyrelsen beslutar i enlighet med arbets- och personalutskottets förslag.

Dan Ankarholm, Ingrid Norberg, Göran Thyni, Börje Löow, Annika Eriksson, Eva Hedesand-Lundqvist, Karl Petersen, Camilla Hansen och Mattias Karlsson yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Kommunfullmäktige beslutar att

- **bifalla motionen.**
